

Warszawa, 02 listopada 2016 r.

SZEF OBRONY CYWILNEJ KRAJU

BKSiW-II-095/6-11/16

MSW

AAB036742

Pan
Mariusz BŁASZCZAK
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

za pośrednictwem

Pana
Jarosława ZIELIŃSKIEGO
Sekretarza Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych
i Administracji

P. Dyr. R. Fekete
9.11.2016
SEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Jarosław ZIELIŃSKI

Szanowny Panie Ministrze,

Dot.: Odpowiedzi na Wystąpienie pokontrolne Departamentu Kontroli, Skarg
i Wniosków MSWiA nr DKSiW-M-092-2/2016. z dnia 6 października 2016 r.

W odpowiedzi na „Wystąpienie pokontrolne” z dnia 6 października 2016 r. nr DKSiW-M-092-2/2016, otrzymanym w dniu 13 października 2016 r., poniżej przedstawiam informacje i wyjaśnienia dotyczące sposobu wykonania zaleceń.

Pragnę wyjaśnić, że w dniu 12 września br. otrzymałem „Projekt wystąpienia pokontrolnego” nr DKSiW-K-I-092-6/2016 podpisany przez Pana Roberta Fekete Dyrektora Departamentu Kontroli Skarg i Wniosków MSWiA, dalej „DKSiW MSWiA”, do którego wniosłem zastrzeżenia w piśmie z dnia 26 września 2016 r. nr BKSiW-II-095/6-8/16.

Nadmieniam, że moje zastrzeżenia nie zostały w pełni uwzględnione przez DKSiW MSWiA tym samym „Wystąpienie pokontrolne” nr. DKSiW-M-092-2/2016 przedstawione Panu Ministrowi do podpisu nadal zawiera błędy merytoryczne, i w konsekwencji nieodpowiadającą prawdzie ocenę działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju.

DKSiW MSWiA w „Wystąpieniu pokontrolnym” wskazał 3 zalecenia/wnioski:

Cyt. „W celu usunięcia nieprawidłowości oraz usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego organu zobowiązuję Szefa Obrony Cywilnej Kraju do:

- 1. niepowierzania – bez podstawy prawnej – realizacji zadań pozostających we właściwości Szefa Obrony Cywilnej Kraju pracownikom obsługującym inny organ administracji publicznej;**

SVZ P-1655 Strona 1 z 8

2016-11-09

wpłynęło dn.

2. opracowywania Programu Doskonalenia OC zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz prowadzenia bieżącej działalności w zakresie doskonalenia obrony cywilnej w oparciu o zatwierdzony program;
3. realizowania kontroli podległych Szefowi OCK organów obrony cywilnej i urzędów je obsługujących zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.”

W mojej ocenie, nieuwzględnienie wniesionych przeze mnie zastrzeżeń skutkowało wnioskami/zaleceniami, w części kuriozalnymi, działającymi niekorzystnie także na ocenę organu, któremu Szef Obrony Cywilnej Kraju podlega, czyli Ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Ad. Wniosek nr 1, który spośród wszystkich wniosków/zaleceń należy ocenić jako kuriozalny chociażby z tego względu, że czyni niewykonalnymi pozostałe zalecenia/wnioski i praktycznie sparaliżuje działalność Szefa Obrony Cywilnej Kraju, gdyż zadania w zakresie powierzonym mi przez Panią Premier Beatę Szydło, musiałbym realizować sam wraz z moim jednym zastępcą bez wsparcia pracowników Komendy Głównej PSP.

Należy podkreślić, że praktyką ostatnich lat (od 2000 roku) jest powoływanie przez Prezesa Rady Ministrów na stanowisko Szefa Obrony Cywilnej Kraju (lub Zastępcy SOCK) osoby, która jednocześnie pełni funkcję Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Komendant Główny, zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2016 r., poz. 603 ze zm.), posiada urząd obsługujący ten organ i tylko dzięki temu możliwe jest realizowanie zadań Szefa OCK.

Opisana praktyka spowodowała, że w celu zapewnienia realizacji zadań Szefa Obrony Cywilnej Kraju, podejmowane były od kilku lat działania, które zapewniłyby obsługę tego organu.

Jednym z tych działań było, zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 października 2006 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie nadania statutu Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 198, poz. 1455) utworzenie Biura do spraw Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej w Komendzie Głównej PSP, do realizacji m.in. zadań z zakresu obrony cywilnej nałożonych obowiązującymi przepisami na Szefa Obrony Cywilnej Kraju.

W kolejnej zmianie statutu Komendy Głównej PSP, stosownie do upoważnienia zawartego w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów w sprawie nadania statutu Komendzie Głównej PSP, zadania przypisane komórkom organizacyjnym KG PSP, zostały ujęte w regulaminie organizacyjnym, w tym również zadania Szefa OCK. Powyższe rozwiązanie zapewnia funkcjonowanie Szefa OCK i wypełnianie nałożonych na ten organ ustawowych zadań. Wydaje się więc niezbędnym utrzymanie tego rozwiązania do czasu prawnego usankcjonowania roli Komendy Głównej PSP, jako aparatu pomocniczego Szefa Obrony Cywilnej Kraju przewidzianej w przygotowanym projekcie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, który w dn. 9.09.2016 r. został przekazany do MSWiA.

Należy też zauważyć, że powyższe rozwiązanie było przedmiotem dwóch kontroli Najwyższej Izby Kontroli. W ramach tych kontroli oceniono działalność SOCK na ocenę „pozytywną z nieprawidłowościami”. Przedmiotowe kontrole NIK podnosiły jedynie konieczność doprowadzenia do zmian legislacyjnych, które spowodowałyby

utworzenie tego urzędu, a nie nakazywały „zaprzestania powierzania pracownikom Komendy Głównej PSP zadań z zakresu obrony cywilnej”.

Tym samym nadmieniam, iż w kontrolach NIK nie sformułowano wniosku, który mógłby sparaliżować realizację ustawowych zadań nałożonych przez Prezesa Rady Ministrów na Szefa Obrony Cywilnej Kraju.

Nie ukrywam też, że konieczność wyjaśniania kwestii, dlaczego Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej (a nie Szef Obrony Cywilnej Kraju) powołał zespół do spraw opracowania projektu ustawy o ochronie ludności, ze względu na oczywistość tego faktu, także wywołuje zdziwienie. Wyjaśniam więc:

Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, nie upoważniła Szefa Obrony Cywilnej Kraju do utworzenia urzędu obsługującego ten organ. W związku z tym Szef Obrony Cywilnej Kraju nie ma możliwości powołania Zespołu do realizacji jakiegokolwiek zadania spośród osób podporządkowanych temu organowi. Natomiast Komendant Główny PSP ma podstawy prawne i możliwości realizacyjne, z których skorzystał, biorąc pod uwagę, że jednocześnie pełni funkcję Szefa Obrony Cywilnej Kraju.

Kolejną kwestią jest nie uwzględnienie przez Dyrektora DKSiW MSWiA zasadniczych zastrzeżeń, które wniosłem do „Projektu wystąpienia pokontrolnego” w piśmie nr BKSiW-II-095/6-8/16 z dn. 26.09.2016 r., co w konsekwencji spowodowało negatywną ocenę działań Szefa Obrony Cywilnej Kraju.

Biorąc pod uwagę szereg działań, wymienionych poniżej podjętych przeze mnie od momentu objęcia urzędu Szefa Obrony Cywilnej Kraju, które to informacje zostały przekazane zespołowi kontrolnemu MSWiA podczas czynności kontrolnych realizowanych w dniach 31.05; 16-31.07.2016 r. z których jednoznacznie wynika, iż okres kontroli obejmował urzędowanie dwóch osób na stanowisku Szefa OCK, zawnioskowałem o rozłączenie oceny na dwie składowe oceniające działalność p. Wiesława Leśniakiewicza (poprzedniego Szefa OCK) oraz p. Leszka Suskiego (obecnego Szefa OCK). Wnioskowana zmiana w sposób rzetelny i jednoznaczny wskazałaby osoby odpowiedzialne za obecną sytuację.

Wszystkie informacje przekazane w piśmie z moimi zastrzeżeniami stanowiły wystarczającą przesłankę do zrealizowania mojego wniosku.

Zwracam uwagę na fakt, że w treści *Wystąpienia pokontrolnego* wykazano, kto był (w jakich terminach) Szefem OCK, a w *Ocenie Ogólnej* nie dokonano takiego rozdziału negatywnie oceniając działalność SOCK w okresie od dnia 01.01.2013 do dnia 31.05.2016 r.

Pragnę poinformować Pana Ministra, że od dnia 22.12.2015 r. do dziś podjąłem jako Szef Obrony Cywilnej Kraju szereg działań mających na celu wprowadzenie systemowych zmian mających na celu poprawę sytuacji obrony cywilnej w Polsce a w szczególności:

1. *Dokonano audytu realizacji zadań w Komendzie Głównej PSP. Wnioski z audytu (m.in. w obszarze obrony cywilnej) w obecnej chwili są realizowane.*
2. *W ciągu 6-ciu miesięcy 2016 r. w KG PSP opracowano projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej. Przedmiotowy projekt ustawy został przekazany do MSWiA celem dalszego procedowania.*

3. Opracowano projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać schrony i ukrycia, ich usytuowanie oraz warunki eksploatacji.
4. Opracowano projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zasad przygotowania i zapewnienia działania systemu wykrywania i alarmowania (SWA) oraz systemu wczesnego ostrzegania (SWO) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz właściwości organów w tych sprawach.
5. Opracowano projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ramowych struktur organizacyjnych, podstawowych zadań, zasad tworzenia i przygotowania do działania formacji obrony cywilnej oraz minimalnych normatywów w zakresie zaopatrywania w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej.
6. Opracowano projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie utworzenia Krajowego Centrum Szkolenia Ochrony Ludności.
7. Opracowano projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie edukacji w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.
8. Opracowano projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ćwiczeń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.
9. Opracowano projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie utworzenia Centralnej Bazy Magazynowej na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej.
10. Opracowano projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie opracowania planów obrony cywilnej i planów działania urzędów w czasie stanu wojennego i wojny oraz planów ewakuacji ludności i zwierząt na wypadek masowego zagrożenia.
11. Podjęto działania, aby projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej uwzględniał rozwiązania zawarte w ramach programu Aglomeracji Opolskiej – „programu poprawy funkcjonowania systemu przeciwdziałania i ograniczania skutków występowania zjawisk ekstremalnych ...”.
12. Opracowano i przekazano do Ministerstwa Rozwoju projekt Modernizacji radiowego analogowego systemu alarmowania i powiadamiania ludności opartego o elektroniczne syreny alarmowe wraz z jego kosztorysem - projekt został umieszczony w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.
13. Opracowano i przekazano do Ministerstwa Rozwoju projekt Budowy Centralnej Bazy Magazynowej – projekt został umieszczony w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.
14. Uruchomiono opracowywanie Programów Doskonalenia Obrony Cywilnej na lata 2017-2026 zgodnie z § 9 Rozporządzenia RM w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego.
15. Opracowano Ocenę przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce za 2015 r. Przedmiotową ocenę przekazałem Prezesowi Rady Ministrów.

16. Opracowano Analizę realizacji wytycznych do działalności w dziedzinie Obrony Cywilnej w 2015 r. Przedmiotową analizę przesłałem do MSWiA.
17. Opracowano wytyczne do działalności w dziedzinie obrony cywilnej w 2017 r. Przedmiotowe wytyczne zostały przesłane do Wojewodów.
18. Podjęto działania mające na celu zwiększenie ilości kontroli realizacji zadań obrony cywilnej w województwach, powiatach i gminach.
19. Przeprowadzono kontrolę z zakresu Obrony Cywilnej w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim na temat „Przygotowanie formacji obrony cywilnej i ratowników do przeprowadzenia działań ratowniczych”. Zakończono kontrolę oceną pozytywną.
20. Przeprowadzono kontrolę z zakresu Obrony Cywilnej w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim na temat „Przygotowanie formacji obrony cywilnej i ratowników do przeprowadzenia działań ratowniczych”. W chwili obecnej kontrola trwa do 30.X.2016 r.
21. Podjęto działania skierowane do wszystkich wojewodów dotyczące poszerzenia współpracy z zakresu obrony cywilnej, usprawnienia przepływu informacji, pełniejszej realizacji zadań postawionych Szefom Obrony Cywilnej województw oraz wzmocnienia kontroli i nadzoru nad obroną cywilną na obszarze kraju.
22. Zaproponowano cykl szkoleń z zakresu prowadzonych kontroli obejmujących swoim zakresem zadania obrony cywilnej.
23. Zalecono Szefom Obrony Cywilnej Województw przekazanie danych i materiałów dotyczących obrony cywilnej celem wykonania szerokiej analizy dotyczącej stanu realizacji zadań OC w kraju i wynikających z tego zagrożeń i problemów występujących lub mogących wystąpić w sferze obrony cywilnej.
24. Zlecono przygotowanie kontroli pozaplanowej w powiatach Mławskim, Ciechanowskim, Przasnyskim i dzielnicy Wilanów. Na chwilę obecną wysłano pismo do wojewody mazowieckiego z wnioskiem o współudział w kontroli i wyznaczenie osoby kontrolera z ramienia Szefa Obrony Cywilnej województwa. Ponadto został opracowany program kontroli oraz przeprowadzono analizę przygotowawczą do prowadzenia powyższej kontroli.
25. Spowodowano uruchomienie czynności kontrolnych w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej w mieście stołecznym Warszawa.
26. W zakresie kontroli prowadzone są bieżące uzgodnienia z poszczególnymi urzędami wojewódzkimi nt. danych do analizy rocznej.
27. Zorganizowano całodobową służbę dyżurną SOCK w Stanowisku Komendanta Głównego PSP.
28. Zorganizowano warsztaty dla przedstawicieli Urzędów Wojewódzkich, Urzędów Centralnych oraz Ministerstwa Obrony Narodowej z zakresu funkcjonowania Systemu Wykrywania i Alarmowania;
29. Zorganizowano warsztaty dla przedstawicieli Urzędów Wojewódzkich z zakresu logistycznego zabezpieczenia działań Obrony Cywilnej;

30. *Zorganizowano kurs dla operatorów Systemu Informatycznego PROMIEN, realizowany w Centrum Szkolenia Ochrony Przed Bronią Masowego Rażenia w Akademii Sztuki Wojennej.*
31. *Przygotowywano i przeprowadzono specjalistyczny kurs pt. „Budowa i eksploatacja obiektów schronowych oraz ukryć dla ludności” w ramach międzynarodowej konferencji „EKOMILITARIS 2016”.*
32. *Wydano „Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu obrony cywilnej.*
33. *Zorganizowano dwie narady Szefa Obrony Cywilnej Kraju z Dyrektorami Wydziałów Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędów Wojewódzkich:*
 - 1) *W dniach 20-22 kwietnia 2016 r. w Gorzowie Wielkopolskim nt. „Współpraca trans-graniczna służb realizujących zadania ochrony ludności/obrony cywilnej”.*
 - 2) *W dniach 20-22 września 2016 r. w Łodzi nt. „Wspomaganie informatyczne obrony cywilnej, narzędzia informatyczne wspomagające proces podejmowania decyzji w sytuacjach kryzysowych z zakresu ochrony ludności/obrony cywilnej”.*
34. *Zorganizowano konferencję szkoleniową dla kierowników Wojewódzkich Centrów Zarządzania Kryzysowego oraz pracowników Wydziałów Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędów Wojewódzkich pt. „Funkcjonowanie wojewódzkich formacji obrony cywilnej na przykładzie województwa podkarpackiego” w dniach 26-28 września br. w Polańczyku. Konferencja połączona była z praktycznymi pokazami działania Wojewódzkich Formacji Obrony Cywilnej.*
35. *Zorganizowano naradę szkoleniową z pracownikami Wydziałów Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędów Wojewódzkich na temat nowelizacji wytycznych w sprawie zasad opracowania oceny przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce, a także przedstawienia aktualnego postępu prac nad projektem ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej. Naradę przeprowadzono w dniach 22-24 czerwca br. w Poznaniu;*
36. *Współorganizowałem Targi DZIEDZICTWO 2016 w dniach 5-7 października br. w Centrum Targowo-Kongresowym MT Polska w Warszawie - IV edycja Targów Konserwacji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek;*
36. *Przeprowadzono dwa posiedzenia Rady Programowej ds. Ochrony Dóbr Kultur przed Nadzwyczajnymi: 14 kwietnia br. w siedzibie Akademii Sztuk Pięknych i 5 października br. podczas Targów Dziedzictwo 2016.*
37. *Nadzorowano realizację „Szkolenia podstawowego dla nowozatrudnionych pracowników ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie, powiecie i gminie”, w dniach 17 – 19 lutego br. w SA PSP w Krakowie i w dniach 28 - 30 września br. w SA PSP w Krakowie;*
38. *Nadzorowano realizację szkolenia „Instruktorów Obrony Cywilnej” - w dniach 6-8 kwietnia br. w SA PSP w Krakowie;*

39. Uczestniczono w ćwiczeniach Centralnego Odwołu Operacyjnego współorganizowanych w ramach stowarzyszenia Aglomeracja Opolska w dniach 18 – 19 października br.

Dodatkowo zwracam uwagę na fakt, że tytuł kontroli „Przygotowanie struktur obrony cywilnej do realizacji zadań w okresie wojny i pokoju”, nie jest zgodny z zakresem przeprowadzonej kontroli, gdzie skupiono się zasadniczo na działaniach Szefa OCK formułując następujący cel kontroli tj. „ ... ocena, czy działania podejmowane przez Szefa OCK pozwalają na realizację celów ustawowych przypisanych obronie cywilnej”. Nadmieniam, że jest to już druga kontrola przeprowadzona w Komendzie Głównej PSP przez DKSiW MSWiA, która w sposób nieuprawniony, w moim przekonaniu, ocenia negatywnie działalność centralnego organu administracji rządowej jakim jest Szef Obrony Cywilnej Kraju.

Analogiczna sytuacja miała miejsce podczas kontroli „Prawidłowości realizacji Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014 – 2020”. Departament Kontroli Skarg i Wniosków MSWiA w tym przypadku, oceniając działalność KG PSP za lata 2014-2015, wyraził ocenę pozytywną do kontrolowanego obszaru pomimo fundamentalnych zastrzeżeń m.in.:

- nieustalenie rozwiązań organizacyjnych/proceduralnych dotyczących realizacji Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności.
- niewyznaczenie koordynatora do spraw realizacji zadań wynikających z Programu,
- nieopracowanie harmonogramu działań w celu realizacji Programu,
- nieprzypisanie konkretnych zadań komórkom organizacyjnym KG PSP,
- braku analizy ekonomiczno-finansowej,
- braku skutecznego nadzoru nad realizacją Programu przez kierownictwo KG PSP,

W mojej ocenie wyrażonej w piśmie do Pana Mariusza Błaszczaka Ministra SWiA z dn. 22.07.2016 r. nr. BL-IV-0731/1-4/16 dotyczącej nieuzasadnionej oceny pozytywnej działań podejmowanych przez resort spraw wewnętrznych, zawarłem obraz skali zaniedbań oraz wątpliwości, co do dalszej realizacji Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności, w tym kwestię zaniechania prac nad uregulowaniem prawnym zagadnień obrony cywilnej w RP.

Nadmieniam, iż moją opinię zawartą w powyższym piśmie podzielił Pan Dyrektor Robert Fekete w notatce służbowej nr DKSiW-APK-0370-12(2)/2016 z dn.18.08.2016 r.

Biorąc pod uwagę fakt, że kontrolowano realizację Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności za okres 2014-2015 r., działalność poprzedniego Rządu bezpodstawnie została oceniona pozytywnie przez DKSiW MSWiA.

Reasumując stwierdzam, że czynności kontrolne w obszarze Obrony Cywilnej jak i obszarze Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności zostały wykonane w sposób nierzetelny, mijający się z faktami w zakresie problemów w obszarach:

- „Przygotowania struktur obrony cywilnej do realizacji zadań w okresie wojny i pokoju”;

- „Prawidłowości realizacji Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014 – 2020”.

W mojej ocenie Pan Minister został nierzetelnie poinformowany o sytuacji w powyższych obszarach.

Biorąc pod uwagę powyższe uprzejmię proszę Pana Ministra o wyrażenie zgody na kontynuowanie realizacji zadań w zakresie Obrony Cywilnej w oparciu o strukturę Komendy Głównej PSP do czasu wdrożenia systemowych rozwiązań zaprojektowanych w projekcie ustawy o Ochronie Ludności i Obronie Cywilnej (projekt przekazałem w dn. 9.09.2016 r. do MSWiA). Powyższa zgoda stanowić będzie również decyzję Pana Ministra w zakresie rezygnacji z realizacji wniosku nr 1 z *Wystąpienia pokontrolnego* nr. DKSiW-M-092-2/2016 z dnia 6 października 2016 r. Zajęcie przez Pana Ministra stanowiska umożliwi mi realizację zadań Szefa Obrony Cywilnej Kraju oraz kontynuację rozpoczętych już prac opisanych powyżej.

Z poważaniem
SZEF
OBRONY CYWILNEJ KRAJU
SUSKI
Leszek SUSKI